

Идете въ единъ домъ да видите най-грѣшнитѣ хора, какъ развиватъ своитѣ идеи: какъ трѣбва човѣкъ да живѣе, какъ трѣбва да се поправи обществото и т. н. Виждалъ съмъ жени съ леко поведение, описватъ какъвъ трѣбва да бжде характерътъ на мъжа, на единъ гениаленъ мъжъ. Описватъ го много хубаво. И тази жена има единъ идеалъ — идеалниятъ мъжъ. Тя казва: „За да се домогна до този идеалъ, азъ продадохъ всичко“. Е, като продаде всичко, какво е спечелила, какво направи? — Тя се е оцапала. И хората казватъ: тя морално е паднала. Но, кой е онзи, който, като иска да изрови единъ диамантъ дълбоко заровенъ въ земята, нѣма да се оцапа? Има два вида оцапване въ свѣта: едното е външно оцапване, а другото е вътрѣшно. Външното, то е натрупване на материята, азъ за него не говоря.

„Още едно ти не достига!“

Туй едното, то е същественото. Кое е то? Може да сме учени, може да сме богати, но всѣкога чувствуваме, че нѣщо ни липсва. Какво? — Не можемъ да опредѣлимъ точно какво е, но вътрѣ въ себе си чувствуваме едно недоволство. Ако е нѣкоя млада мома, като се огледа въ огледалото, ще каже: „Намѣрихъ причината на своето недоволство. Ако бѣхъ красива, друго щѣше да бжде. Туй е, което ми липсва“. Момъкътъ пъкъ казва: „А, азъ съмъ слабъ, хилавъ, ако съмъ нѣкой снаженъ, силенъ, всичко мога да направя“. Нѣкой търговецъ, празна му е касата, недоволенъ е, казва: „Ако касата ми е пълна, щѣхъ да бжда щастливъ. Туй е, което ми липсва — паритѣ!“ Ако е нѣкой политиканъ, философъ и т. н. всички констатираатъ, че имъ липсва нѣщо и търсятъ туй, което имъ липсва. Казватъ: туй ако е . . . Добрѣ, ако всичко това е дѣйствително така, ако това е една велика истина, тогава красивитѣ момѣ трѣбваше да бждатъ доволни. Но, попитайте красивата мома доволна ли е? — Не е доволна. Е, какво ѝ липсва? Слѣдъ като е красива, тя казва: „Азъ искамъ да имамъ единъ мъжъ, но князь да е, да е снаженъ, да е красивъ, хубавъ, да има палати, да има слугини“. Хубаво, даваме на тази мома този красивия князь, но слѣдъ 2-3 години я питаме: доволна ли си? — Е, казва тя, този красивиятъ князь си има любов-